

Vastaanottaja: Pohjois-Savon ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi
Kallanranta 11, PL 2000, 70101 Kuopio
(mielipiteen palautus viimeistään 26.7.2021 spostilla)

ASIA: Lausunto Fingrid Oyj:n Vaala–Joroinen 400+110 kV voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Kiitämme Pohjois-Savon ELY-keskusta mahdollisuudesta lausua Vaala-Joroinen 400+100kV voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Yleiset huomiomme

Ympäristövaikutusten minimoimiseksi on myönteistä, että voimajohtorakentaminen tapahtuu nykyisen voimajohdon reittiä pääsääntöisesti noudattaen. Voimajohdon muuttuminen 110kV linjasta 400kV linjaksi kasvattaa kuitenkin johtokanavan leveyttä ja uudet pylväsrakenteet nostavat lankojen korkeutta. Uuden voimajohdon vaatima tila kasvaa olemassa olevaan tilaan merkittävästi varsinkin leveys mutta myös korkeus suuntaan. Lintujen törmäysriski kasvaa, kun samassa johtokäytävässä on lankoja eri korkeudella.[1]

Tämä mittava ympäristöä halkova johtokanava halkaisee koko Pohjois-Savon ja siten lintuyhdistys Kuikan toiminta-alueen pohjois-etelä suunnassa. Johtokanava on osittain saman suuntainen kuin alueellamme pesivien ja muuttavien lintujen muuttoreitit, haluamme nostaa esille tiedossamme olevia lintujen kannalta kriittisiä alueita.

Suurjännitelinjaan törmäysriski on todennäköisesti kuitenkin pienempi kuin matalammalla kulkevien ja tiheämmässä olevien alemman jännitetasen siirtoverkkojen. Törmäysriski kasvaa kuitenkin nykyiseen tilanteeseen verrattuna, kun lankoja tulee lisää, langat ovat eri korkeudella ja langoitetun alueen leveys kasvaa. Törmäysriski on suurin joutsenilla, hanhilla, kurjilla, hiirihaukoilla, piekanoilla, sääksillä sekä maa- ja merikotkilla. Pahimmilla linjoja on nyt jo 3-4 ja kun viereen tulee vielä yksi niin johtoviidakko on entistä tiheämpi.

Johtokäytävän alueelle suunnitellut mahdollisesti toteutuvat perinnebiotyypin hoitoalueet saavat meiltä kannatuksen ja haluamme tarjota jäsentemme vapaaehtoistyötä alueilla tapahtuvien linnustonseuranta toimenpiteiden toteutukseen.

Linnuston kannalta luontoympäristöön kohdistuvista pitkäaikaisista vaikutuksista merkittävimpiä ovat avoimena pidettävän johtoaukean sekä johtoaukean reunavyöhykkeiden toistuvat raivaukset. Johtoalueen aukeana pitämisellä on myös myönteiset vaikutukset. Matalana pysyvä kasvillisuus tarjoaa pesä- ja suojapaikkoja kyseisessä biotoopissa viihtyville linnuille.

YVA- selvityksestä ei käy ilmi miten pylvästyypin soveltuvuus naakkojen pesäpaikoiksi on estetty. Mahdollistaako nyt tehtävän uuden linjan rakennustyö myös olemassa olevien pylväiden päivittämisen koko matkaltaan naakan pesinnälle mahdottomaksi?

Korppien pesinnästä 110kV sähköpylväissä on alueellamme havaintoja (liite 2).

Selvityksestä ei käy ilmi, onko vastaaviin pylväisiin pesinyt petolintuja tai haikaroita. Varsinkin sääksen, maakotkan sekä merikotkan pesäpuista on linjan alueella kova pula ja pylväävät voivat soveltuessaan kelvata pesäpaikaksi näille suojeltaville lajeille. Ilahduttavasti suurten petolintujen pesinnät ovat lisääntyneet alueellamme ja toivomme tämän trendin jatkuvan myös tulevaisuudessa.

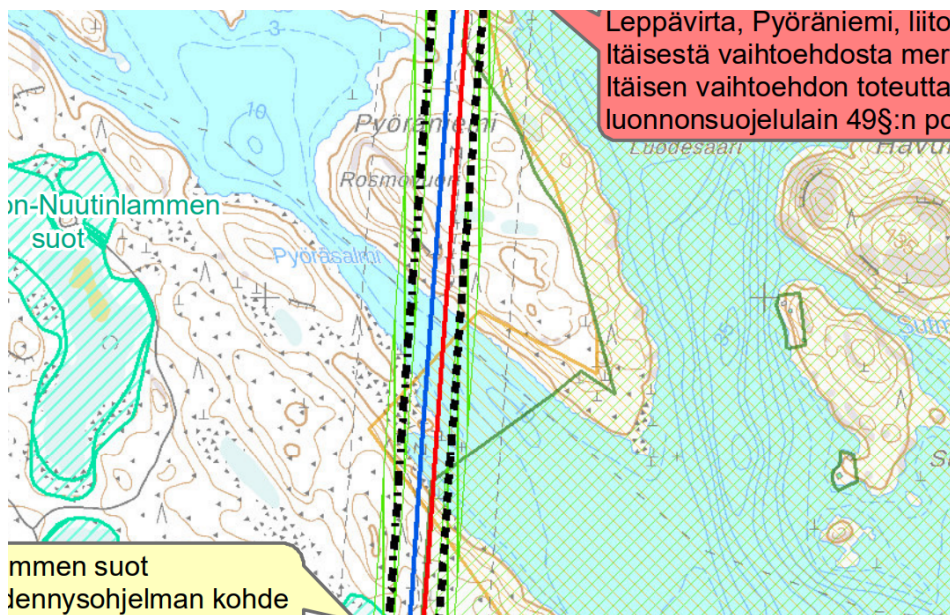
Linnuston kannalta erityisesti huomioitavat kohteet

Pasalan peltoalueet, Joroinen

Uusi sähkölinja kulkee läheltä Pasalan peltoaukeita joille keväisin ja syksyisin kokoontuu tuhansittain hanhia ja satoja joutsenia ja kurkia. Sähkölinja kulkee tällä hetkellä metsäalueella eikä ylety peltoaukean reuna-alueelle.

Sorsaveden alue

Alueen pienet lammet ovat kaakkurin pesimäaluetta. Linnun reitti on melkoisen suoraviivainen ja tämä osaltaan kasvattaa törmäysriskiä. Karttalehti 31.

Kallaveden ylitys

Ylittäessään Kallaveden linja muodostaa lentoesteen kaikille vesistöä seuraaville muuttolinnuille. Vaikka varsinainen muuttosuunta olisikin linjan suuntainen, tiedetään, että linnut seuraavat vesistöreittejä muuttaessaan. Vesistöreitin suuntaan tapahtuu myös paikallisten lintujen liikehdintä levähdys- ja ruokailupaikkojen välillä. Linjan merkintöjen toimivuutta olisi nykytekniikalla mahdollista seurata kameravalvonnalla jo nyt ennen uuden osuuden rakentamista ja jatkaa seurantaa rakentamisen jälkeen. Kallaveden ylityskohta olisi hyvä alue tehdä seurantatutkimusta. Linjasta on merkittävää haittaa sekä muuttaville että paikallisille linnuille. Liite 1.

Keskimmäisen peltoalue, Maaninka/Siilinjärvi

Keskimmäisen pellot ovat muuttavien hanhien, kurkien ja joutsenten tärkeä kokoontumis- ja levähtämisalue sekä kevät- että syysmuuton aikaan. Alue on lähellä Maaningan lintujärviä ja sinne kerääntyvät muuttoparvet käyvät alueella ruokailemassa liikkuen sähkölinjan yli eri suuntiin.

Arktisten hanhien muuttoreitti on viimeisen vuosikymmenen aikana siirtynyt koko ajan lännemmäksi ja trendiin ei ole näköpiirissä muutosta. Tämä tarkoittaa lisääntyviä hanhi- ja joutsenmääriä sekä Kallavedelle että Maaningan lintujärville ja lentoratojen risteämisiä sähkölinjan kanssa.

Linjasta on alueelle merkittävää haittaa varsinkin muuttaville linnuille. Liite 1.

Lapinlahti, Lahdenperä, karttalehti 18

Muutoaikana hanhet lepäilevät peltoaukeamalla. Aukeaman itäpäässä kulkee voimalinja. Linnut lentelevät edestakaisin yöpymispaikan ja peltojen välillä. Osa parvesta lentää myös itään yöpymään tai etsimään muita ruokailupaikkoja. Sähkölinjan leventäminen tuo alueelle merkittävää haittaa ja mahdollistaa törmäykset. Liite 1.

Joutensuo-Vuottojärvet-Ruokosuo-Talaskangas, Kajaani-Sonkajärvi, karttalehti 9-10

Alue on tärkeä metsähanhien lisääntymisalue. Alueella olevat suunnitelmat aiheuttavat vakavan haitan niin lintujen pesimärauhan kuin törmäysriskin takia. Alueelle on suunnitteilla 3 tuulivoimapuistoa: Harsunkangas, Kivikangas ja Katajamäki. Uuden sähkölinjan ja tuulipuistojen yhteisvaikutus on merkittävä ympäristöhaitta mm. aroille metsähanhille. Vaala-Huutokoski sähkölinjan YVA-selvitys ei anna käsitystä linjan ja tulevien tuulipuistohankkeiden yhteisvaikutuksesta ympäristölle. Liite 1.

Toimenpide-ehdotukset

Edellä mainituilla alueilla tulee johtimet merkitä merkintäpaloilla tai vastaavilla käyttäen tiedossa

olevia parhaiten vaikuttavia merkitsemistapoja. Merkintöjen ylläpito pitää olla velvoittava ja niiden toimivuutta tulee seurata. Uuden linjan merkintöjen yhteydessä myös vanhojen linjojen merkinnät on saatettava ajan tasalle. Merkintöjen toimivuuden ja kunnon tarkastamiseen pitää sopia määräaikaistoimenpiteet linja koko olemassaolon ajalle.

Edellytämme myös, että missä johtolinjoja on yli 2 niin silloin johtoihin on asennettava merkintäpallot tai jos johtokanava yhtyy merkittävään muuttoreittiin.

Johtokäytävään liittyvät säännöllisesti toistuvat raivaustyöt pitää ajoittaa lintujen pesimäajan ulkopuolelle ja olla täysin kiellettyjä 1.4. – 31.7. välisenä aikana. Myös linjan rakentamisen yhteydessä lintujen pesimäaika tulee rauhoittaa maastotöiltä.

Mikäli uuden linjan rakentamisessa mennään luonnonsuojelualueille, tulee nämä alueet kompensoida uusilla suojelualueilla mahdollisimman lähellä ja vastaavalla luontotyyppillä ennen suojelualueella tapahtuvia toimenpiteitä.

Naakkojen maatalousympäristössä ja taajamissa aiheuttamien haittojen hallitsemiseksi tulisi naakkojen pesintä estää uusissa ja myös jo olemassa olevissa pylväissä. Myös muiden isojen lintujen pesintä pitää estää. Pylväät pitää suojata kaikilta ei toivotuilta pesinnöiltä.

Joutensuo-Vuottojärvet-Ruokosuo-Talaskangas -alueeseen vaikuttavien tuulipuistohankkeiden yhteisvaikutus uuden voimalinjan kanssa tulee selvittää.

Kuopiossa 07.07.2021

Lintuyhdistys Kuikka

Eelis Rissanen
Puheenjohtaja
e-mail: hallitus@lintuyhdistyskuikka.net

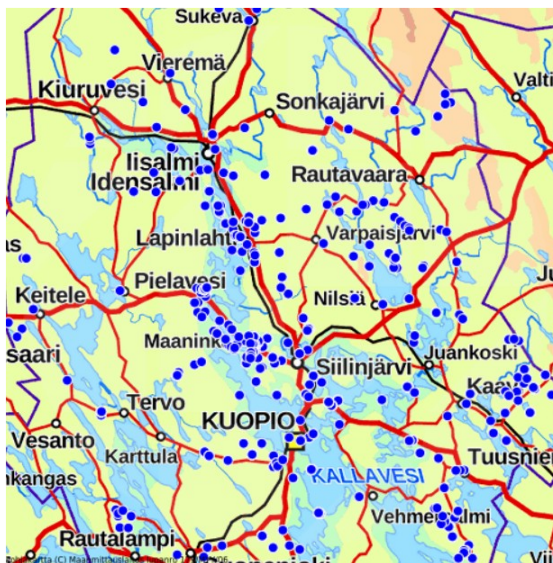
Liisa Tolvanen
Sihteeri
hallitus@lintuyhdistyskuikka.net

Lähdeluettelo:

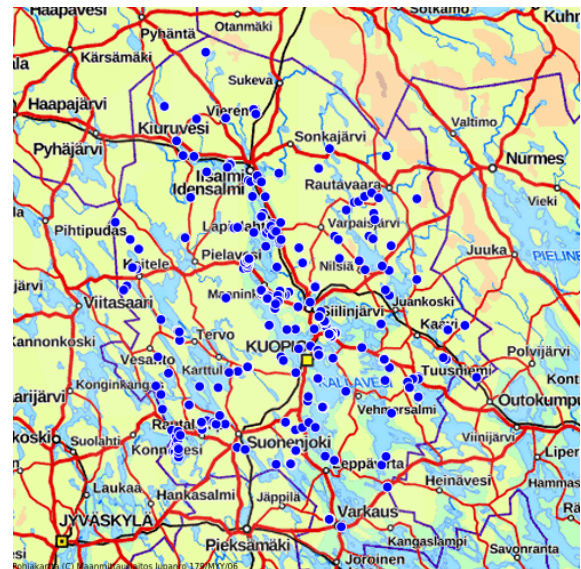
- [1] Lintujen törmäysriski voimajohtoihin, Pentti Koskimies,
Linnut_VK2016_108-111_Tiedonanto_voimalinjat_artikkelit_1952.pdf
[2] Naakka ja ihminen, Naakkojen aiheuttamien haittojen hallinta Mari Pohja-Mykrä (toim.),
Koskinen Salla, Mykrä Sakari, Nieminen Timo, Sillanpää Hannu. SUOMEN YMPÄRISTÖ 2 |
2016

Liite 1: Havaintoja Tiira havaintotietokannasta. Havinnat osoittavat Kallaveden merkityksestä muuttoreittinä sekä antavat konkretiaa sähkölinjan alueella liikkuvista vuotuisista lintumääristä vuosina 2020 ja alkuvuonna 2021

Hiirihaukka ja piekana havainnot 1.1.2020
-30.6.2021 ajalta

Sääksi havainnot 1.1.2020 -30.6.2021 ajalta

Metsä- ja tundrahanhihavainnot 1.1 -30.6.2021.
Kevätmuuttohavaintoja järjestelmässä:
Hakutulosten määrä: 900 havaintoa / 98449 yksilöä.

Metsä- ja tundrahanhihavainnot 1.1 -30.6.2021

Merikotkahavainnot 1.1.2020 -30.6.2021 ajalta

Metsä- ja tundrahanhihavainnot 1.1.2020 -30.6.2021 ajalta

Hanhien esiintyminen Lapinlahden Lahdenperässä
1.1.2020 -30.6.2021 ajalta

Liite 2: Kuva korpin pesinnästä voimalinjan pylväässä

Korpin pesä, Iisalmi, Viitaa, kuva: v. 2020